

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛДНЕМ

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринков. ч. 10. П. пош.
Конто пошт. шльон. 143322.
Адреса для телеграм:
— „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячний в краю 450 зол.
За границею:
В Америці і Канаді, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 к. ч., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Збірка адрес і код.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИКІРНИКА
20 сот.

Виборчий фронт.

Львів, 16. червня 1927.

Виборчий фронт, що від кількох років простигається здовж і поперек Сх. Галичини, в останніх днях продовжився і на Волині. Таким чином вся українська територія під польською владою увійшла у виборчий круг. Найнижче, основне звено самоврядування: сільські і міські ради після довгої доби стану *ex lex* мають акційні одержати виборне представництво. Є ще без сумніву крок вперед на шляху привернення правних відносин на українських землях.

Вступна, підготовча стадія до громадських виборів у Сх. Галичині триває вже повний місяць — згідно з постановами перестарілого австрійського закону. Продовжиться вона пересічно ще два тижні. На Волині підготовчу стадію зредуковано до одного тижня. Видно, що влада вже від довшого часу підготовлювалася до громадських виборів на Волині. Зате населення зазвичай там незвичайно коротким реченням, потрібним для роз'яснення виборчої акції. Українські відповідальні чинники на Волині мають ще кілька днів (два-три) виконати незвичайно напружено, щоб забезпечити виборчий успіх українського населення. До того потрібний грандіозний освідлюючий апарат, яким — на жаль — волинське громадянство не розпоряджає. Запорукою нашого виборчого успіху на Волині може бути тільки момент національної суцільності волинської території. Волинське село (з малими винятками) є вільне від чужинського намулу. Той національний і соціальний свідомість українського населення на Волині в останніх літах зробила величаві поступи. Також припорування на Волині загального і рівного виборчого права, у противенстві до курйальної виборчої системи в Сх. Галичині, є союзником українського населення в боротьбі за опанування громад. Єдиною відомою стороною волинських виборів є крайню скорочений час, призначений для підготовчого поступування. Справді, протяг часу — від проголошення громадських виборів на Волині до самого виборчого акту — видається нам зовсім неправдоподібним. Коли навіть прийняти, що влада є вповні підготована до виборів, що її метою заспокоїти населення несподіваним і дезорієнтуючим, то й тоді односторонній речинець для підготовки виборів є смішно короткий з огляду хоч би на простір і комунікаційні засоби. Тому, коли бача виборів на Волині (19. червня), подана у відозві Української Парламентарної Репрезентації, відповіді дає дійсності, то обов'язком наших послів негайно поробити заходи для відсунення виборчого акту хоча б на два-три тижні.

Волинські вибори ще й тим різняться від галицьких, що вони посередньо обіймають відносно самоврядування не лише першого (сільську громаду і волость), але й другого ступня (повітове самоврядування). В Галичині відносно самоврядування розтагастись тільки на сільські і міські громади, зовсім не порушуючи стану *ex lex* в повітовому самоврядуванні. Ясно,

ЗВІДОМЛЕННЯ!

Отсим маю за шану повідомити Шан. Панів Гуртівників залізної бранжі як і кругів заінтересованих торгівлею технічними артикулами, що я оснував підприємство під назвою

Товариство Промислово-Торговельне „БІФЕРГ“

Ска з обм. пор.

в Сосновцу, Варшавська 20.

і я обняв генеральну репрезентацію на Польщу слід. фірм: **LEONGARDT et Co** Berlin-Schöneberg, фабрика **ГАЦЕЛІВ** **Schönthal et Co** Berlin, фабрика **ЛЮТУ** до споживання різних металів, як заліза, сталі валивки, мосяжі, міді, нікелю, бронзу і алюмінію.

Запевнюючи, що доложу всіляких старань, щоб достаточо вдоволити потреби ринку і вимагання усіх відборців, остаю

з ПОШАНОЮ

БРОНИСЛАВ ФІРСТЕНБЕРГ

Сосновец, Варшавська 20.

що це є стан аномальний, коли самоврядування першого ступня буде виборним, а другого ступня призначенням згори. Вже тепер, навіть у добі комісарщини, повітові ради, опановані всеціло адміністративною владою, залежні виключно від влади і нічим незв'язані з населенням і його насущними інтересами, є важкою колодою на шляху господарського і всякого іншого поступу громад. Після переведення громадських виборів у Галичині противенства між виборною і призначеною самоврядною репрезентацією ще збільшаться. Переведення виключно тільки громадських виборів у Галичині зі збереженням повітових рад в руках державної адміністрації (старостів) чи іменованих *ad hoc* комісарів є — очевидно — дуже не політичним оздоровленням самоврядного життя в нашій країні. Тому на черзі наших актуальних завдань мусить бути віднова самоврядування другого ступня.

На основі дотеперішних даних можна думати, що вислід виборів в сільських громадах здебільшого дасть значну перевагу і вплив українському населенню. Правда, і тут курія є значним ослабленням українського населення. Звичайно перша курія становить прибіжище і захист упривілесного чужинного елементу чи то на основі особистих чи маєткових кваліфікацій. Частинно і друга курія — тим або іншим способом — стала азилем чужинного елементу, головним польських колоністів. Українське населення зіпхнено здебільшого до двох останніх курій (третьої і четвертої). Однак, як уже зазначено, село втримається перед напором чужинного елементу, не вважаючи на проповідування спільного „пролетарського“ (українсько-польсько-жидівського) фронту деякими польськими й українськими (сель-робами) політичними групами. Коли мати на увазі, що туземне українське населення здебільшого втиснено в об'ї пролетарської курії; коли дві перші курії в багатьох місцевостях віддано на поталу чужинного елементу, то намагання з боку селян урвати щось для чужинного елементу, хоч би і пролетарського, в двох останніх куріях, мусимо вважати роботою шкідливою для українських національних інтересів.

Зате гірше, а навіть прикро представляється для нас справа виборчих успіхів у містах. Тут мусимо рахуватись з деяким розчаруванням. Бо хоч у повітових містах українське населення становить пересічно третину загалу населення, а подекуди має не лише зглядну, але й абсолютну більшість (Городенка, Яворів), то наша громадська репрезентація ніде не буде відповідати пропорції населення. Ще гірше представляється для нас справа у більших міських осередках, де чужинний елемент становить рішучу перевагу. В містах перша курія є виключним „станом посідання“ польської бюрократії (на основі особистих кваліфікацій), друга курія є пристановищем найвище оподаткованих (жидівської буржуазії), а третя і четверта становить *mixtum compositum* найрізноманітнішого національно і соціально елементу. Донеда в двох останніх куріях український елемент виказує значніший відсоток управнених до голосування, однак ніде не може він бути в більшості, коли б навіть виступав до виборів найсуцільнішою лавою. Без неминутих компромісів тут не може обійтись.

Можна твердити, що і в містах український елемент виявив велику дозу політичної зрілості і розуміння ваги моменту. Не вважаючи на розв'язуючу акцію соціалістичних партій і груп, українське населення здебільшого творить суцільну масу і готовиться до одночасного виборчого виступу. Чужонаціональний елемент у східно-галицьких містах іде до виборів двома групами, не рахуючи соціалістичних груп (жидівських і частинно польських), що в теперішній ситуації не грають помітнішої ролі. В польському громадянстві виступають два головні бльоки: реакційно-шовіністичний (під проводом всепольців) і лівий (під проводом всепольців). Жидівське громадянство теж поділене на два бльоки, відповідно до місцевих відносин: національно-сіоністичний і асиміляторсько-кагальний-консервативний. В багатьох місцевостях жиди творять спільний фронт, але подекуди зазначається між ними розріз. Сіоністи переважно йдуть з „направками“, кагальники творять спілку з польською реакцією.

Між ці два бльоки: національні і соціальні — поставлені українці. Ясно, що без конечних компромісів українці при обов'язуючій виборчій ординації для громад не збудуть свого заступництва в міських радах.

Не будемо в цій справі повторюватися, бо ми вже не раз присвечували увагу цьому питанню. Тепер, напередодні виборчого акту, вважаємо своїм обов'язком перестерігти всіх тих, які хотіли би злегковажити український міський елемент, перейти мимо його прав, притолочити його своїми курйальними привілеями. Пануючий у східно-галицьких містах елемент, головні жидівський, не може і не сміє забувати, що мішане місто є залежне від українського села, а не навпаки. Знехтування прав українського населення по містах може мати небажаний вплив для взаємин між селом і містом. Допомога українському населенню в здобутті належного йому представництва є різнозначна з гармонією між селом і містом.

Славянське наукове єднання.

1.

II. Конгрес Славянських Географів і Етнографів. — Участь Наукового Тов. ім. Шевченка. — Нежданий інцидент у „Przewodnik-u Kongresow-im“. — Рішуче становище українців.

Серед численних зїздів, так дуже поширених у світі в повсякденній добі, одно з почесніших місць займають періодичні зїзди славянських географів і етнографів. В р. 1924 відбувся в Празі перший зїзд слав. геогр. і етнографів, а цього року в днях від 2—12 червня другий, на території Польщі. Ініціаторами славянського єднання на науковому ґрунті були югославці, які опісля відступили право ініціативи чехам. Тому то й перший зїзд відбувся в Чехії. Українські вчені взяли були активну участь у першому зїзді, зазначаючи тим свою охоту і бажання співпрацювати в ділянці славянської науки.

Та вже другий зїзд, призначений в Польщі, виявив, що не всі славянські вчені мають на меті об'єктивні наукові інтереси, що не всі окрили бажання взаємного пізнання і порозуміння хоч би на науковому ґрунті. Саме у зв'язку з II. зїздом славянських географів і етнографів один з польських учених, йдучи свідомий польських шовіністів, допустився в офіційному передконгресовому виданні („Przewodnik Kongresowy“) важкої обиди українській нації.

II-гий конгрес славянських географів і етнографів відбувався в Польщі. Отже польські учені були господарями цього конгресу. З тією метою створено головний організаційний комітет під проводом проф. Ромера, а крім того місцеві комітети в поодиноких осередках, як: Познань, Варшава, Вільно, Львів і Краків. Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові з кінем. мис. року одержало записки до участі в конгресі та його праць і вислало як своїх делегатів до організаційного комітету в Кракові д-ра Філарета Колесу і д-ра Івана Зілинського. До виконавчого комітету у Львові, а до поодиноких комітетів у Львові, Кракові, Варшаві, Вільно, Познані, д-р Ф. Колесу і д-р І. Раковського. Однак участь українських учених в обох організаційних комітетах була весь час більше формально-декоративного, як ділового характеру. На засіданнях орг. комітету тільки раз запрошено д-ра Ф. Колесу, а під кінем.

бого понад також одні раз д-ра Ім. Зі-
линського. Розуміється, українські деле-
гати, пригнічені тілком прихлищем блати
участі в орг. комітеті, виставляли вже все
тотоне і — зовсім природно — не могли
орієнтуватися у всіх деталях конгресу.
Видно було, що польські вчені хотять
бути винятковими господарями конгресу,
здаючи йому специфічну польську зрак-
ску. Якого роду мала бути та зракска,
викликала небезпек.

Менш-більші на тиждень перед початком
конгресу зникло офіційне видання орг.
комітету під написом: „Przewodnik Kon-
gresowy“. Одержали його разом з іншими
паперами в чеські Наукового Товариства
Ім. Шевченка. Годиться зазначити, що на-
ша провісана наукова установа поробила
богато заходів, щоб українські наукові
інституції та українські вчені в краю і за
кордоном мали участь у конгресі, даючи
тим доказ, що добро науки вистає, а
славянської зокрема, лежить їй на
серці. Та вже було здавання наших
учених, коли в „Przewodnik-u Kongresow-im“
стринула стаття львівського магістрат-
ського вченого д-ра А. Чоловського про
Львів, а в ній на стор. 192 вичитали такі
заявуки: „...w państwie roboty niemieckiej zro-
wadzone piki rasiz byłej armji austriackiej,
zwłazdższy zdradzieczo miłostem (l. XI.
1918), najdamackie parazyty mia pety-
... bezbronni, niewiadomi szlaki wojakowe,
rozbiłali i rozprzeczali wyścizone wolały
wroga... Behaterstwo ducha wzięło górę nad
gwałtem“.

Видля Наукового Товариства Ім. Шев-
ченка у Львові негайно зняв становище
до такої маніфестаційної проби польської
науки і відкинув своїх представників
з орг. комітету у Кракові і виконавчого
у Львові. Навіщо „науковий“ погляд д-ра
Чоловського на листопадні події у Льво-
ві, Видля Наукового Тов. Ім. Шевченка
писав:

„Такі висловки, вимовлені з дійсністю і не-
відповідні у виданні, призначеному для
людей науки, є важкою обидою нашого
українського народу й його визвольних
змагань, а що в даному випадку за весь
зміст згаданого „Przewodnik-a Kongresow-
ego“ відповідають не лише відносні ав-
тори і редактор, але також: усього Органі-
заційний Комітет, підписана Наукове То-
вариство Ім. Шевченка акадміє отсим
рішучий протест проти такої діяльної
обиди нашого українського народу, від-
кинує своїх делегатів д-ра Ф. Колессу
і проф. д-ра Зілинського з Організацій-
ного Комітету у Кракові та д-ра Ф. Ко-
лессу і д-ра І. Раковського з Виконавчого
Комітету у Львові, а остаточне рішення
щодо участі нашого Товариства в II.
Конгресі Славянських Географів і Етно-
графів застерігає собі на візніше“.

Про своє рішення та його причини пові-
домив Видля Н. Т. Ім. Шевч. всі україн-
ські наукові установи за кордоном і Укра-
їнську Академію Наук у Києві. Також
чека в розмові з українськими вченими
висловили своє нагородування з приводу
польської поведінки.

Зовсім природно, що рішучий виступ

українських учених сильно вдарило по Орг.
Комітеті, якого голова проф. Ромер почав
робити особливі горячкові заходи для
ліквідації викликаного полеміками конфлік-
ту. В зв'язку з тим З. В. одержало Н. Т.
Ім. Шевченка від проф. Ромера в імені
Виконавчого Комітету письмо, в яко-
му він заявляє:

„Виконавчий Комітет II. з'їзду С. Г. Е., не
почуваючись повноваженим зовсім до вирішу-
вання, а навіть до дискусії на тему історичної
правди, стверджує, що уступ, наведений
в писмі Шановного Видля Н. Т. Ім. Шев-
ченка, ніг, а навіть мусів уразити ніщо-
нальш популяризує руського (українського)
народу, з яким бажемо співжити і куль-
турно співпрацювати. Виконавчий Комітет,
стверджуючи це, шире висловлює з того
приводу свій жал, заявляючи одночасно
і категорично, що згаданий уступ відстанє
до „Przewodnik-a Kongresow-ogo“ через
переоцінення, не дається пояснити ско-
рістю, з якою довершувалося вишування
цеї публікації“.

Весь інцидент скидає Вик. Комітет ви-
ключно на автора статті і просить Видля
Н. Т. Ім. Шевченка піти йому назустріч
для остаточної ліквідації конфлікту.

Видля Н. Тов. Ім. Шевченка виставив
для 31. травня такі домагання щодо лі-
квідації конфлікту:

1) щоб з рамени орг. і вик. комітету
з'їзду на іншугураційному засіданні кон-
гресу була зложена заява, по дліп письма
проф. Ромера;

2) щоб та заява була видрукована
і перед засіданням роздана всім його
учасникам, а крім того, щоб вона була
внесена в протокол з'їзду.

3) щоб відносна картка „Przew. Kongr.“
(стор. 191 і 192) у виданні польському і
французькому була видерта і заступлена
іншою з пропущенням згаданого уступу
та вклена до тих примірників „Przewod-
nik-a“, які ще лишилися до продажі, і

4) щоб — на випадок яких-небудь
інзектив з того приводу на український
лірид в польській пресі — Президія Орг.
Комітету взяла на себе обов'язок їх офі-
ційно спростувати.

Тільки під умовою здійснення згаданих
4-ох вимог члени Н. Т. Ім. Шевченка мо-
жуть взяти участь у конгресі.

За українську православну церкву.

I. Український Православний Церковний З'їзд у Луцьку в днях 5—6
червня 1927.

(Звідолення.)

(Від власного кореспондента.)

(Докічення.)

Дискусія над рефератом про україн-
зацію богослуження. П. Ол. Ковален-
ський згадує про піоніра українзації
Церкви і зголошує резолюцію про вдяч-
ність їм та моральну підтримку. Посол
Хруцький радить простягти україніза-
ційний рух на всі парафії, анісовано по-
бажання, щоб реферат д-ра Річинського
був видрукований і масово розкишений.
Сен. Пастернак п'ятує тих ренегатів-
священників, які, будучи силами українських
селян, проймаються проте у духовній се-
мінарії московським духом і прагнуть
потім як душпастирі на шкоду народові
(охлики; Ганьба!) П. Підстригач ра-
дить зрадіжальувати резолюцію, пропо-
новану д-ром Річинським. П. Соловій
звертає увагу на калічення імен при ви-
судуванні їх до метричних актів і дома-
гається вписування їх так, як звучать по
українськи (транскрипцією), говорить теж
про скандальний факт ведення досі
скрізь церковного діловодства по моско-
вськи. П. Городецький гостро п'ятує
поведінку священників москалів. Беняк
пропонує резолюцію ультимативного ха-
рактеру в напрямку творення окремої
української митрополії. Пос. Павлюк
перестерігає, щоб праця й енергія цього
з'їзду не пішли марно і та щоб не треба
було скликати II. З'їзду в незмінній за-
гальній ситуації. Пос. Підгірський
промовляє за тісним з'єднанням Церкви
з народом, проти механічного лише пере-

кладу церковних текстів з церк.-слав. на
українську мову а за внесенням взагалі
до церк. життя повільного національного
духа. Пос. Козидький є проти того,
щоби в резолюціях займатися РНО, не —
мовляв — не лише З'їздові. Не вірять
в українізацію церкви церковною владою;
треба на місцях змушувати священників
до українізації. Подання до церк. влади
подати треба, але одночасно треба на-
тискати на священників: є тисячі способів
вплинути на нього в бажаному напрямку.
Сен. Черкавський пригадує, що це не
перший, тільки вже другий церковний з'їзд
у Луцьку. Перший відбувся перед війнами,
в 1621 році. Тоді так, як він, був прина-
ровлений апостольський заповіт: „Коли
пастирі зрадять вас — треба вам самими
про ваше спасіння дбати!“ Тепер треба
лиш наслідувати перший приклад: взятися
за організацію церковного життя на міс-
цях, творити братства, а на церк. справі
наложити на себе податок. Промовляли
ще п. Кенджиский і Триховий,
після чого відповідав референт д-р Рі-
чинський: Він осуджує демагогічні по-
клики про радикалізацію методів бороть-
би за українізацію Церкви. Звертає увагу
на відносно сильну ще незрілість серед
народу, яка робить його податливим на
агітацію ворожих кол. Є незрілі, є й спан-
телчені, та ніхто не має права викидати
їх взагалі поза рамки Православної Церк-
ви. На слід у почутті власних сил — ці

Перед виїздом на фанії обезпечити
спів майно

від огню і крадежі

2322 тільки в 5-10

Т-лі взаїмн. обезпечень „Дієтер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Агенції у всіх місцевостях Галичини.

сили переоцінювати. Не треба теж забу-
вати про матеріальні передумови для тво-
рення усіх нових організацій. Не треба
перескакувати природного розвитку: де
нарід ще не дозрів, дати йому дозрівати
й не пакидувати йому сякомінь цієї ар-
лости. Тому теж не слід оперувати у від-
ношенні до церковної влади жадними ульти-
матимами. (Резолюцію прийнято у тексті,
пропонуваному референтом, з доповнен-
нями, на які референт згодився.)

Реферат п. Артемою п. н. „Наука на-
дій у церкві, школі й поза школою“.

Референт подає історичний огляд пода-
вання церковної освіти на Україні від най-
давніших часів і вживання різної мови
у проповідях. Потім переходить до ниніш-
ніх відносин і зокрема малює сумний образ
нинішнього православного проповідництва:
сумний не тільки під оглядом чужої укра-
їнському народній мови, але й безвар-
ного примітивного змісту. Звертає осо-
бливу увагу на теперішній низкий куль-
турний рівень православних священників
у Польщі або теж повну їхню негідно-
товку до виконання священнического зва-
ня.

Опісля відбулася спільна фотогра-
фія. Після того переведено коротку дис-
кусію над рефератом п. Артемою й ого-
рено одночасно запропоновану ним ре-
золюцію.

З черги слідував реферат п. Ко-
паненка п. н. „Комплектування
священників, дяків і дияконів“.
Реферат був оснований на багато-
му статистичному матеріалі. Надані
цікаві були ті місця, у яких цитовано
факти висвячування російських євигран-
тів чи буз. євигранців, людей без відповідної
освіти й підготовки, які просто хотіли
собі забезпечити матеріальне існування.
У дискусії брали участь пос. Хру-
цький, пп. Павлішук, Савицький
і інші.

Реферат: „Справа каноніза-
ції внутрішнього устрою
Православної Церкви в Польщі“.
Голосив референт — д-р Річинський.

Референт говорить широко про участь
мирян на соборах і в церковному житті.
На доказ корисного соборного примі-
сту, існуючого здавна давня у православній
церкві, цитує погляд Восторгова, Ку-
цова, Покровського, Киреева та ін. вчених
і дослідників історії церкви. Подає історич-
ний огляд влади Соборів і дає пре-
сненні приклади небезпек з урядування
самих єпископів без співпраці з мирянами.
Аналізує виготовлений нинішнім св. Сино-

Г. БРАСЮК

В ПОТОКАХ.

(Продовження.)

Мов пороховий вибух підкинув
Сергієві руку. Вже садистично сма-
кував, як прошиплить гострий кі-
нець камертона білі пухирі.

Але тут (хор обірвався...) Від не-
сподіванки Сергій відступив) назу-
стріч йому кинулись благаючи пере-
лукані очі Олі.

Безсило брязнув камертоном,
абляді і коливаючись мов п'яний
вийшов.

Здавалось неодмінно впаде за
дверима.

Оля побігла слідом.
Він улав на ліжку як мертвий.
Чорна тиша.

Хотів провести рукою по чоці,
зустріє її руку і жадбно стис, при-
горнув до грудей.

Нестримно билось серце.

Вмент шось гаряче затисло йому
уста.

Шугнула кров. Блиснули вогні.

Сергій прокинувся від урочисто-
сайдного хвилювання.

Підвівся до вікна, а назустріч
карміно-пожежний сідх єфірно-
волої обійми. Годувати ємкарки,
голубити землю, ліс і поле... Земля
припорошилась сніжниками й мов

та „ляля в льолі білій“ усміхається
рожево-синими світлотінями.
Згучить кантата єфірно-сайдна,
квітне вогнями, перлами, рубінами...
І занімі в чарівній країні.

Любов, краса!

Однак після лекцій відчув утому.
Брав гору аналіз. Деся у глибині
схилила туга.

Він, що вільний був, як вітер, бу-
де прив'язаний чуттям до цієї лю-
дини. Буде мати обов'язки...

Та тільки сонце стало за об-
рій, Сергія потягла непереможна
сила.

Вони ніколи не будуть полонити
одне другого. Їхня любов буде
вільним летом за грані буднів, в
країну вітри, в країну мрій, де прав-
да й краса, їхня любов розквітне
промінням дивного сонцещія і на
зустріч йому — вони підуть радісні,
чисті.

Промінисто привітала і замер-
ла в німому екстазі.

Здавалось, розбивались у вечір-
ній заграві, у зірці. Було лиш одне
космічно-величне й прекрасне —
Любов!

— Люба! В цій хвилині я був на
таких верхах щастя, що про них,
мабуть, жаден мільонер не має жод-
ної уяви. Ми повинні поставити за
мету закрити ті далекосайдні вер-
хов'я в сталі, вічне життя. Це не
мрія, це не сон... Я реально бачив
ті верхов'я... Туди людство мусить
скерувати свою культуру. То буде
апогей культури...

— Любий мій! Хороший... Ми
будемо берегти, як найцінніший
скарб наше кохання... Ми завжди
будемо між собою щирі й правдиві...
— Так, люба! Наша заповідь:
правда, щирість і любов.

В клубі робота потроху замер-
ла. Сергій що вечора бував у Олі,
жив думками та мріями. Нарешті
його ідеї стали добре засвоєним
програмою і ні про що стало го-
ворити. Оляж була захоплена пра-
цею в школі й у вечірний час без-
ушину оповідала про життя своєї
групи.

Сергій хотів бути захопленим
разом з нею, але почував, що в
йому це — брехня, ніколи ще він
не відчував того великого вдово-
лення від своєї педагогічної праці.
Його діти зовсім не ті... Ні, власне,
він не той. Це зрозумів, і якесь
образа муляла в грудях. Оля кра-
ша, Оля щиріша і чесніша. Оля
говорить те, що переживає, і ро-
бить те, що думає.

— Що з тобою? Ти такий сум-
ний...

— Так, люба, я сумний... От ска-
зав „люба“, а й це неправда, —
хіба я почував значіння цього
слова? Так собі, механічно... Я
банкрот, пустомлин... Скільки на-
балакав, а справді, що зробив?...
— Любий, заспокойся. Тиж пра-
шеш. Ти стомився. Ляж, від-
починь.

Сергій справді відчув утому. По-
кірливо ліг, а вона колхала з
обіймах немов дитину.

Був маленьким безвільним. Рат-
ном свідомість: Оляж його коха-
ла. Він вільно може пити насолоду.
Стрепенувся вельнетом.

Веселим пошлунком аустраля його
запал, як амент в ворі її арії
переляк.

— Не треба... Я не хочу...

І хвилювання Сергієві здавалося
за пошук. Був буйний, як зір і
здавалось, ніщо не зупинить його
шалу.

І раптом скулився, осоромлений
він скотина.

Оля конвульсивно здригалась від
плачу.

Не вартий Олі. Банкрот. В ру-
ку, або...

Призирливо посміхнувся і зірвався
до дверей:

— Любий! Не пушу... — оповали
благаючи обійми.

Сергій знесилю.

Після цього кілька днів не при-
ходив.

Колиж нарешті підійшов до Олі-
них дверей, там басня знайомий
голос.

Комісар!

— Я нікого ще в житті так не
любив...

— Ну й любіть собі на здо-
рова!...

(Продовження буде.)

НОВИНКИ.

— **Вистави українського домашнього промислу в Рудниках.** Дня 1 липня в р. відбудеться заходом повітового комітету виставового в Народному Домі (в 12 год. в полудне) відкриття вистави українського домашнього промислу, як ужиткового так і декоративного, руденського повіту, а з поза нього буде репрезентовано на виставі "Гуцульське Мистецтво" з Косова і пасічницькі вироби "Сільського Світа" у Львові. Вистави кінчатимуться 7 липня. Вступу для селян 20-с-т., для інтелігенції 50-с-т. Завданням вистави дати наглядний образ нашої творчої промислової праці і краси зродженої з самого природного духа — так говориться у п'якати, що заповідає виставу. За виставовий комітет підписані там: о. С. Кудачинський, Антін Гапак, М. Маринюк і М. Стрільченко.

— **Знаки на начальника ГПУ в Петербурзі.** Рижські часописи повідомляють, що до біора лєнінградського начальника ГПУ, Месінга, прийшов якийсь чоловік, здається український, подавши фальшиве прізвище. Візитна до Месінга револьвер, одначе зброя затислася. З того скористав Месінг і утік. Незнайний чоловік поповнив самогубство.

— **Одинацять смертних присудів в Одесі.** Кореспондент Райтера повідомляє з Одеси, що в процесі обвинувачення за шпигонажу на користь Румунії 11 осіб засуджено на смерть а 3 на 10-літ тюрми. Двох обвинувачених узявлено.

— **Вільшанки пеленували замах на начальника будапештської поліції.** "Уа Немезек" повідомляє, що будапештська поліція арештувала трьох молодих людей, які зізнали, що їх вислали російські комуністи з Відня, аби виконали замах на заступника директора будапештської поліції д-ра Гетемі. За його голову нібито визначила Москва 40 тис. доларів.

— **Одинацять убитих на балі.** В Порто Агасте (Бразилія) 11 воїнів і їх старшина стріляли на салі танців з німців, що їх не допущено на салу. Було одинацять людей убитих, а 27 раних. Воїнів арештувано.

— **Жертва натури.** Учениця польської гімназії в Закопанім Софія Галішана, недопущена до матурального іспиту, випила отрую, щоби відібрати собі життя. Самогубничий замах виконала в шкільному будинку, в мешканні терцяна. Галішану відвезено до кліматичного шпиталю в Закопанім.

— **Uogainica.** Хорватський, загребський тижневик "Sjajanje Novine" в ч. 24 з дня 10. червня покінчив друкувати переклад оповідання Бориса Грінченка "Glas sarajeva" (Голос соністи).

— **Український Науковий Інститут у Берліні** влаштував 17. червня с. р. в аплі Берлінського університету в 8 год. вечером виказд проф. д-ра В. Старосольського у німецькій мові на тему: "Б. Кістиковський і його становище до російської соціалістичної думки".

— **Урядові обманці.** Перез лівівським трибуналом присяжних відповідав урядові уряду мір і заг Тадеуш Сенкевич, обвинувачений за надужиття урядової влади й обманство. Сенкевич, виділений до стеоміловання бочок у львівській броварі, віддавав до каси свого уряду лише частину належностей, а решту брав собі. Так наразі польський скарб на шкodu більше як на 20 тис. зод. Обвинувачений допущався надужити іще в багатьох інших містах, але тих надужити не обнято актом обвинувачення, щоби уникнути карне поступовання. Розправа закінчиться завтра.

— **Дальші ревізії у пенарнях і фабриках мороженого.** В третій дільниці м. Львова переадресовано зночі на 15-го ч. м. ревізії у пенарнях. Покарано за нечистоту власників пекарень: Сол. Капа, при Янівській вул., де одяги робітників лежали на дїлках з готовими тістами; Веніамин Фельдєр, Пенарська 17, Давида Зинмана, Снянська 6, де був страшний бруд і вкїші Салю Салку, Медова 4. В тайній пекарні сирників Хаї Гупелєс, п. Вема 6 і Хаї Гросман (в тімсамім домі) було страшне нехлюйство. В Хаї Гросмані лежав на ліжку П хорий чоловік і біля ліжка поукладані були сирники, приготувані до випікання. Цю другу пекарню замкнуто. Не ліпші відношення застала санітарна комісія у "Фабриках" мороженого, яке літом носять у ведрях хлопчики по вулицях Львова. І так Файнел Сас, вул. Сонішна 31, фабрикує морожене в брудній пивниці, серед барлогів. Цю робітню замкнуто. В не ліпшій пивниці робить морожене Герман Табє, при Жовківській вулиці, а морожене писався на вулиці в завулкух біляшанках. Крім тих комісії найшла кільканадцять "фабрик" мороженого не в ліпшому стані.

— **Нові ціни мукі і хліба.** На засіданні цінкової комісії під проводом през. Шляйхера ухвалено такі ціни: 40-проп. пшенична мукі в мілині 93-с-т., у проп. пшенична мукі в мілині 1 зод. 2-с-т. гуртінника 94-с-т., деталічно 1 зод. 2-с-т. Хліб з житнього 60-проп. мукі в пекарні 70-с-т., у крамницькій 80-с-т., у крамкульницькій і пекарні 80-с-т., у люксовській не ниці 83-с-т., хліб т. зв. люксовський не ниці 83-с-т., деталічно 1 зод. 2-с-т. Хліб з житнього 60-проп. мукі в пекарні 70-с-т., у крамкульницькій і пекарні 80-с-т., у люксовській не ниці 83-с-т., хліб т. зв. люксовський не ниці 83-с-т., деталічно 1 зод. 2-с-т. Хліб з житнього 60-проп. мукі в пекарні 70-с-т., у крамкульницькій і пекарні 80-с-т., у люксовській не ниці 83-с-т., хліб т. зв. люксовський не ниці 83-с-т., деталічно 1 зод. 2-с-т.

— **Немезек** повідомляє, що 12. червня о. Месінг, який був в Одесі, в околицях ріки Сінгаєва (в півн. 20 год. в околицях ріки Сінгаєва) в півн.

силу, той не заликує; видно, що саме ті, що виступають тут із погрозами, не мають віри у власні сили. Іх треба спитати в першу чергу, що вони зробили, щоби село зрозуміло ті гасла, які вони тут витягають? Цей зїзд не лише перша спроба організованого виступу. Лише дурна дитина при перших кроках береться зразу бігати й розбиває собі лоба. Протинитись рішуче піддавати під голосування резолюцію посла Козницького, бо цей церковний зїзд не має засадничо права приймати постанову в резолюції пропонувану.

При голосуванні над резолюцією референта не піднісся ані один голос проти неї. Пос. Козницький вперто домагався голосувати й над його резолюцією. Президія (головував увесь той найгарячіший на зїзді час, на прочуд спокійно й тактовно, посол Козубський) переходить над вимогою пос. Козницького до денного порядку; пос. Козницького на салі ніхто не підтримує.

(А проголосив виступи пос. Козницького. Чули ми голоси ще в Луцьку, бучим то пос. Козницький явився на зїзд з таким відома Сель-Роба, — всупереч який попередній завіт пос. Макиїна, що Сель-Роб, стоїть осторонь всякої церковної справи, — на те, щоби зїзд розбитий. На доказ такої гіпотези подавалося, що пос. Козницький не хотів азити назад своїй резолюції вже й тоді, коли було йому відомо, що представники влади відверто заявили, що зїзд негідний розважати, як тільки резолюцію поставлять під голосування. Всеж, нам здається, що посуджування пос. Козницького у якумсь ніби "валеролизмі" занадто похвалне і безосновне. Адже пос. Козницький не зорганізував церковного хору в своїйому селі Михайлівці острівського повіту й не дїрує ним шонедїлі на церковному кліросі а провокаційною метою. Думаємо, що пос. Козницький безумовно ширій віруючий православний християнин і що розбиття зїзду він не бажав, а що одночасно є генеральним секретарем лівої соціалістичної партії — не таке саме непорозуміння, як ціла ота партія. Річ ясна, що такими самими добрим православними християнами є голова окружного комітету Сель-Роба в Дубні Камінецькій, голова окружного комітету Сель-Роба в Луцьку Федорук, і Давидович і Вишневський і ще кількох члїнних Сель-Роба (не кажучи вже про старого церковника сен. Пастернака), які брали активну участь у нарадах Церк. зїзду. Лише лише в тім, що таке їхнє "роадоосіє лїносіє" каже ім у церковні справи вносити — соціалізм, а в соціалістичну діяльність — папаларизм!)

Коверда засуджений на безречинцеву в'язницю

Варшава 15. червня, 1927.

Нині перед варшавським окружним судом як наглим почалась розправа проти збїйника пос. Войкова, Бориса Коверди. Коверда вийшов спокійно на салу й сів на залі обвинувачених. Це чорнявий хлопеч високого росту. Боронять адвокати Андреєв, Недзельський і Гетінгер. Прокураторський уряд покликав 16 свідків і лікарів, а оборона 6 свідків. Як свідки сталили також батько, мати і сестра Коверди. При пресових столах сидїть кількадесят кореспондентів красної і закордонної преси. През. Гумінський справджує персоналї Коверди. Коверда каже, що родився 1907 р., жив у Вильні, є російським. Яка його і батькова приналежність не знає. Має 7 гімн. клас, був співробітником "Беларуского Слова". Описля справджувано, чи всі свідки ставились. Вийшло, що бувш. більшовицький шарже д'афер нїє не прїїхав із Москви, та що прїїде вч. до Варшави. Суд оправдав несприступність Розенгольца і постановив відітати його зізнання, колиб він не явився перед замкненням розправи.

Після полагоди вступних формальностей відітано внесення прокуратора, що в наглім поступованні заступає акт обвинувачення. Конклюденція внесена каже, що Коверда обвинувачений в цьому, що 7. ч. м. на головним двірці стрїляв 6 разів до посла СРСР. Войкова в намірі вбити його і завдав йому пострілу рану в грудну клітку, що спричинило смерть Войкова.

Коверда признається до вбивства, але не признається до вини. Каже, що як вистріляв усі набой, Войков стрїляв до нього. Коли Войков перестав стрїляти, Коверда піддався поліції. Вбивство виконав за те, що більшовики зробили в Росії.

Свідок Григорович, урядовець посольства СРСР, у Варшаві, зізнає, що мало що знає про вбивств. Він вернув із Парижа і припадково був на пероні підчас убивства Войкова. Поліцій Дюмбровський (який зараз після убивства явився на місці) зізнає, що Коверда на його запит, чому вбив Войкова, відповів, що стрїляв за Росію, за мільйон людей". Св. Сура Фенікштайн, у якій жив Коверда, каже, що до обвинуваченого за 2 тижні ніхто не приходив. Коверда лише ночував у неї, а цілими днями виходив на місто. Батько і мати Коверди кажуть, що син їх вихований релігійно, був вразливий на подїї, що відбувались у СРСР. Від 14-го року життя мусїв працювати і помагав батькам. Батько Коверди перед війною жив із родиною у Вильні, відки його евакуовано до Москви. Він із походження селянин. В 1917 р. боровся проти більшовиків, в 1920 р. підчас польсько-більшовицької війни був офіцером біль-

шовицької армії. До Польщі передітався батько Коверди нелегально в 1921 році і тут із Савіновим видавав "Крестянскую Русь". З переконання він ворог більшовиків. Себе і родину вважав білорусами. Свід. д-р Павелкевич, ред. "Бел. Слова", каже, що Коверда працював у нього три роки як коректор, а з білоруської гімназії мусїв перенестися до російської тому, що виступив рішучо проти гуртка молоді, спрямованої комуністичному напрямкові. Лікар Г жив у Домбровській й видав орачення, що Коверда наслідком матеріальної скрути і перебутої недуги (красухи) міг бути в психічному стані, який пояснював би його вчинок. З черги складав іще Коверда висиснення, на якім тлі зродився його вчинок. Більшовицький переворот застав його у Самарі як ученика II. кл. гімн. Уже там надивився на більшовицький терор, як шодня їздив до школи із села віддаленого 17 верст від Самарі. Коли працював у редакції і читав книжки (головно Краснова й Аршбашева) зродився в нього думка поїхати до СРСР, щоби там боротися з більшовиками. Не дістав нашіпорту, тому в Польщі вбив Войкова, але не як більшовицького посла, лише як представника комунітерну.

Після зізнань Коверди заряджено перерву. На салу вийшов шарже д'афер Розенгольц, окружений поліцією. Як явився Розенгольц, позамікано двері на ключ і т. д. Розенгольц розкавав перебіг убивства. Описля прокуратор Рудницький у промові зізнає, що не слід вводити в мотиви вбивства, лише взяти під увагу, що вбито представника держави, якого охороняють права, закони і звичай. Вимір карі остаєся оцініти суду. Адвокат Недзельський змалював терористичний більшовицький режим, адв. Андреєв говорив про терпіння просянних з Росії емігрантів.

В год. 24-30 суд оголосив присуд, на основі якого Бориса Коверду засуджено на безречинцеву тяжку в'язницю з позбавленням усіх прав. Суд звернувся до президента Польщі з просьбою, щоби цю кару зменшити до 15 літ тяжкої в'язниці.

Скоропадський у Лондоні.

Берлін, 15. червня 1927.

Бувш. гетьман України Скоропадський вийхав до Лондону. З поінформованих джерел повідомляють, що на пропозицію поважних англ. політичних діячів Скоропадський має конферувати у Лондоні. Конференція ш є в зв'язі зі справою англ. політики у відношенні до СРСР.

